

SZÖVEG –
KÓCZIÁN MÁRIA

KÉP –
EMMER LÁSZLÓ

SOROZAT –
KÉPMÁS

Fodrász: Somogyi Zoltán, sminkes: Somogyvári Dóra; stylist: Domán Melinda
Ruhák: RESERVED; Ékszerek, óra, cipő: OMAMA ANTIK – 1027 Budapest, Frankel Leó u. 7.

TÖRÉKENYSÉGBEN AZ ERŐ

SZŐKE ABIGÉL,
SZÍNÉSZNŐ

Legutóbb sok évvel ezelőtt, egy karácsonyi vásáron láttam a falunkban, a többi gyerekekkel együtt gofrit árult a nővéreivel. Szeptemberben meg hallom a hírekben, hogy „Oscar-díjra nevezték Tóth Barnabás »Akik maradtak« című filmjét, főszerepben Hajduk Károly és Szőke Abigél”. Szőke Abigél, Szőke Abigél... olyan ismerős név! – és lassan rájövök, hogy róla van szó, lányom egyik gyerekkori játszópajtásáról. A huszonegy éves kezdő színésznő ezzel a főszereppel berobbant a magyar művészeti életbe. Hogyan éli meg ezt a kihívást, mire készül?

◆ – **Tudtam, hogy színésszettel foglalkozol, de azért megleptél. Nem csak engem. Hogyan hat rád a film körüli, a személyedet is érintő érdeklődés?**

– Most elég sokan megkerestek, hogy interjút készítsenek velem. Tanulom, hogyan kell ezt jól csinálni. Azt hittem, mindenkinek mást kell mondani, zavart, hogy ugyanazt mondom, pedig gyakran ugyanazt vagy hasonló kérdéseket tesznek fel. Amíg ismeretlen voltam a nagyközönség számára, sokkal több mindent megengedhettem volna magamnak, de most előfordul, hogy felismernek, és ez felelősség. Például a közelmúltban egy hölgy gratulált a villamoson. Nagyon szerencsések vagyunk, mert azt hittük, a film sorsa az lesz, hogy a TV leadja valamikor, és megnézik egy páran otthon – ehhez képest ami történik a filmmel, az egy csoda!

– **Az „Akik maradtak” két ember csodaszép története: Aldó, a negyvenes orvos és Klára, a szeretetre és biztonságra vágyó kamasz sorsában közös, hogy mindketten elvesztették az egész családjukat. Egymásba kapaszkodnak, megtanítják egymást újra élni.**

– Szinte mindenkitől olyan visszajelzéseket kapok, hogy nagyon szeretik a filmet. Magát a történetet, az üzeneteit. Sok minden történik a nézőkkel, nézőkben a film alatt. Számomra ez a legnagyobb dolog, és ez sokat jelent a stábnak is, visszatekintve pedig még érdekesebbé teszi az egész munkafolyamatot.

Nagyon szeretem a magyar nyelvet,

szerintem gyönyörű,
és a színészet szorosan
kapcsolódik a nyelvhez.

—————”

– **Tóth Barnabás nagyon tehetséges és szerény rendező.**

– Korábban már láttam az „Újratervezés” című rövidfilmjét, de személyesen csak a castingon találkoztam vele, és már ott nagyon szimpatikus volt. Barna nagy bizalommal fordul mindenki felé, energikus, ezzel is sokat adott nekem. Nem erőltette rám a véleményét, mert megegyeztünk, amit gondoltunk, azt hiszem, értettük egymást. Nekem sokat segített azzal, hogy nagyon pontos volt, nem volt megalkuvó, mindig a legjobbra törekedett. A munkafolyamatban egyébként sok nő vett részt: a vágó, a castingos, a producer és Barna felesége, Lisztes Linda is ott volt, aki mindannyiunkat nagyon támogatott.

– **Hogyan merült fel benned az ötlet, hogy színész legyél?**

– Gyerekként gyakran játszottam szerepjátékokat, a szüleim ezért ajánlották, hogy menjek el Földessy Margit színtanodájába. Négy évig jártam oda iskola után, játékos jeleneteket rögtönöztünk nagy élvezettel, ez adta az első komoly alapot. Itt fotózott le Steinhauzer Andrea, így bekerültem az ügynökségek rendszereibe. Hívtak ide-oda, sok castingon voltam. Az első nyilvános szerepem *A martfűi rém* című filmben volt, ahol egyébként szintén Hajduk Károlyal játszottam, mint az *Akik maradtakban*.

– **Hogyan zajlik egy szereplőválogatás, mit kell ott csinálni?**

– Sokféle lehet. Általában küldenek egy szöveget, amivel készülni kell, és aztán több forduló során döntenek. A következő fordulóra kérhetnek új jelenetet vagy ugyanazt, de másképp előadva. Volt, hogy ott helyben egy verset adtak, amit gyorsan meg kellett tanulnom. Előfordult már, hogy eleve rám gondolt a rendező, és úgy hívott a szerepre – ez nagyon megtisztelő, de gyakoribb, hogy a válogatáson még ötven másik lány is ugyanarra a szerepre vár. Az *Akik maradtakba Ascher Irma* castingdirektor hívott. Elküldte a szinopszist, a karakterelemzést és két jelenetet. A „Férfitől lányregénye”, amely a forgatókönyv alapjául szolgált, barátom egyik kedves könyve, így kölcsönadta és elolvastam. Egyik jelenetet se éreztem igazán jól sikerültnek, úgy gondoltam, hogy nem hívnak vissza. Barna (Tóth Barnabás rendező) egyébként ezen az eszen napon nem volt ott, így csak felvételről láttam. Aztán visszahívtak a második fordulóra, ahol összepróbáltuk Karcsival. Közben Pálfi György „Engedj be!” című előadásában játszottam, amihez kiszóktették a hajamat, próbáltam egy svájci sapka alá rejteni, de hát a szőke az szőke. Akkor sem éreztem, hogy sikerülni fog,

mégis visszahívtak. Végül karácsonykor megkaptam az üzenetet, hogy engem választottak ki Klára szerepére. Csodaszép ajándék volt!

– **Hogyan hatott rád a filmforgatás?**

– Sokat tanultam belőle. A színházi előadásoknál van három órám, amit intenzíven a darabbal töltök, a filmnél viszont a jeleneteket külön-külön veszik fel, több szögből is. A próbákon kronológiailag haladtunk végig a jeleneteken, de a forgatáson, úgy tudom, ez csak a nagy költségvetésű filmeknél lehetséges. Van ebben egy töredezettség. A forgatás alatt nem mindig érzékelttem az egész film ívét, az adott jelenetben voltam benne, és csak sejtettem, hogyan fog ez végül kinézni. Még most is nehezen tudom objektíven nézni.

– **Milyen lány Klára, akit megformáltál?**

– A filmből vett idézettel tudom legjobban jellemezni: 5 és 70 éves között bármennyi tud lenni, ez a sokszínűség jellemzi. A film elején még nem hajlandó szembesülni családjával elvesztésével, majd csak akkor engedi közel magához ezeket az érzéseket, amikor Aldó családi albumát nézegeti. A férfi tragédiája által tud benne is felszakadni a veszteségfájdalma, és képessé válik a lassú gyógyulásra. Innentől már nemcsak sorstársak, hanem egymás gyógyító segítői is. A film végén Klára erős, önálló nővé válik, aki életigenlően tekint a jövőbe. Szép és pozitív üzenete a filmnek, hogy Klárának sikerül felépülnie.

– **A filmbéli Aldó figurája mennyire mutatta meg, milyen egy jó apa?**

– Aldó és Klára kapcsolata nagyon komplex. Egy orvos-beteg viszonyulással indul, aztán Klárának apja helyett apja lesz, de egymás őrangyalai, segítői is. Klára makacs élni akarásával, Aldó a nyugalmával tud segítséget adni a másiknak, hogy kimotozhatnak a gyászukból. Amikor ez a nemiségtől mentes kapcsolat egy pillanatra átbillenne férfi-nő minőségbe, Aldó megtartja a határt. Megmarad a hatalmas szeretet és bizalom, illetve a sorsközösség, ami összetartja őket.

– **A forgatás tizenkilenc napig tartott. Ez elég kevésnek tűnik. Mennyi időt próbáltatok elötte?**

– Körülbelül egy hónapig, nagyjából napi két-három órát. Eleinte csak elemeztük a forgatókönyvet, és megtanultam a szöveget. Alaposan tanulmányoztuk a korszakot, majd próbáltunk. Később Karcsival is részletesen végigmentünk a jeleneteken. A próbafolyamat alatt

meglátogattuk Szedő Zsókát, aki az apai dédanyám testvére, és holokauszt-túlélő. Később a többszereplős jeleneteket próbáltuk. Vázlatosan már készen voltak, amikor a helyszínen, kamera előtt bele kellett tenni mindent.

– Elképesztő összeszedettségre van szükség a felvételi napokon. Hogyan lehet ezt tartani?

– Meg kellett tanulnom beosztani az energiámat. Könnyen elfáradok, amikor nagyon megtolom az elején. Tizenkét órát forgattunk naponta, akár hajnalban vagy éjszaka is. Volt, hogy nem tudtam aludni, amikor lehetett volna, mert gondolatban még benne voltam a jelenetekben. Valahogy egyensúlyt kell tartani. Karcsi ezt jól csinálta: a 19 nap alatt esténként sokszor játszott a színházban is, hajnalban pedig forgattunk, ezért amikor hosszabb szünet volt, ő mindig pihent néhány órát.

Nagy Marival is sokat játszottunk együtt, aki csodálatra méltóan alázatos színész, végtelenül kedves és empatikus volt velem. Nagyon megtisztelő ilyen színészekkel együtt dolgozni!

Gyakran kiültem a kertbe, vagy sétáltam, annyira gyönyörű volt hajnalban a ráckeresztúri Brauch-kastély, ahol forgattunk. A friss levegő, a látvány és nyugalom jót tett, és kiegyensúlyozta a pörgést, ami a forgatással jár. Egyébként abból meríték erőt, hogy szeretem, akarom ezt csinálni. Ha pihenni akarok, az agyamat nehéz kikapcsolni; a Pesti Magyar Színiakadémián is sok feladatom van, aminek eleget szeretnék tenni.

– Szereted, hasznosnak tartod a színiakadémiát?

– Igen, bekerülünk előadásokba háttérszereplőként, ez jó gyakorlati oktatás. Most, másodévbén már sok a színházi próbánk, ezért kevesebb az óraszámunk, amit nagyon sajnállok, mert nagyszerű tanáraink vannak. Pál András az osztályfőnökünk, aki a szakma különböző ágaiban dolgozó remek embereket hív hozzánk: most éppen Rozs Tamással, Muhi Zsófi-val van egy kurzusunk, de tanárunk Takács Judit, Kelemen Márta, Lovas Rozi, Perényi Balázs és Gyöngyösi Tamás is.

– Olyan örömmel hallgatlak, úgy érzem, nem szálltál el az „Akik maradtak” sikerétől. Pedig amerikai filmes szaklapokban szuperlatívuszokban beszélnek rólad.

– A film jó csapattal készült, így az erősségeim elő tudtak jönni. Lehet, hogy túl racionálisnak hangzik, de pontosan tudom, hogy mikor működik a játékom és mikor kevésbé. Ha valamilyen jelenetben nem tetszem magamnak, akkor hiába ismernek el. Az elismeréstől nő az elvárás, és

még keményebben kell dolgozni. Persze az iskolában más, ha a tanároktól kapok pozitív visszajelzést, mert abból tudom, hogy jó felé haladok.

– Mi az, amiben még szeretnél fejlődni?

– A blattolástól – a helyből felolvasástól – még szoktam szorongani. Meg kell tanulnom azt is, hogy nem kell, hogy elsőre tökéletes legyen egy jelenet. Ha sokáig nem is sikerül valami, a végére kikerekedhet. Ne azon kattogjak, hogy na, ez nem jött össze, hanem menni-menni előre, újra megpróbálni másként.

– Mi az, amivel elégedett voltál?

– Az igazán sikerült jelenetekben nagy átéléssel benne voltam. Színészként még meg kell tanulnom, hogy ha nem is vagyok benne eléggé mélyen egy jelenetben, akkor is meg tudjam oldani technikáival.

Popper Péter mondta a színészekről, hogy vannak a bohócok és a varázslók. A bohóc technikából játszik, a varázsló szívből, és belehal minden egyes alkalommal. Szerintem, aki inkább az egyik, annak a másikat is meg kell tanulnia. Én inkább a belehalós típus vagyok, mert nem érzem magam hitelesnek, ha érzelmileg nem vagyok benne a jelenetben.

– Mit értesz azon, hogy varázsló típusú színész? Mibe halnak bele a színészek?

– A varázsló típusú színész gyakran elveszik a szerepformálással járó rettentő intenzív és felfűtött hangulatban, és ha az előadás vagy forgatás után ebből nem tud kijönni, akkor magánszemélyként könnyen szétesik. Illetve a színészek eleve van egy hatalmas nyomás, az állandó kérdés, hogy jó-e, amit csinál. Azok az emberi viszonyok, amiket a színész kollégákkal ábrázolunk, nagy befolyást gyakorolhatnak a civil emberi kapcsolatainkra, ezért nem szabad hagyni, hogy a kettő összeecsússzon. Az előadás után vissza kell épülni a civil létbe. De fordítva is igaz: a magánéleti egyensúlytalanság rosszul hat a színészi munkára. Úgy érzem, hogy a magyar színészet inkább a varázslóirányba megy el, nálunk szinte divat belehalni. Én viszont hiszem, hogy meg lehet találni az arany középutat a művészi hivatáshoz szükséges technika és a „belehalás” között. Ez nekem is feladatom ezen a pályán, mert szeretném magam jól érezni, a munkámban pedig maximálisan akarok teljesíteni. Azért járok pszichológushoz, hogy tisztábban és objektívebben lássam az élményeimet, érzéseimet.

– Két éve egyszerre volt a forgatás és készültél az érettségire. Nagyon le voltál terhelve?

– Pálfi Gyuri „Engedj be!” című színdarabjába az érettségi évében kerültem bele. Ez volt az első színházi tapasztalatom, januárig tartott, aztán tavasszal elkezdődött az „Akik maradtak” forgatása. Nehéz volt megoldani a kettős feladatot. Végül egy nagyszerű magántanárhoz jártam, ő segített, hogy jó eredménnyel le tudjak érettségizni.

– Nagyon erős hátterved, alapod van: a családod.

– Németországban születtem, még kicsi voltam, amikor hazaköltöztünk. Apukám orvos, anyukám egészségfejlesztő. Négyen vagyunk lánytestvérek, én vagyok

a legfiatalabb. Mindenben támogatjuk egymást, és sokat beszélgetünk. Igazi játszó gyerek voltam: a nővéremmel, barátnókkal babáztunk, bunkert építettünk az erdőben, és történeteket, szerepjátékokat találtunk ki. Hatéves voltam, amikor a Pilisbe költöztünk; a vidéki jó levegő, a rengeteg növény és állat ma is jó érzéssel tölt el. Az iskolám Solymáron volt, sokáig nem nagyon jöttem be Budapestre. Most, hogy már nem lakom otthon, és a nővéreim külföldön tanulnak, sajnos ritkák a nagy családi programok. Az akadémia nagyon időigényes, ritkán jutok haza, havonta talán egyszer-kétszer.

– Januárban újabb fordulóban döntenek az Oscar-jelölésről. Ha tovább jelölnék a filmet, az a te karrierre is hatással lenne.

– Szívesen kipróbálnám magamat nemzetközi terepen, részt vennék külföldi produkciókban. Emiatt most intenzíven gyakorlom az angolt, hogy ez ne legyen akadály. De nagyon szeretem a magyar nyelvet, szerintem gyönyörű, és a színházat szorosan kapcsolódik a nyelvhez. Vagyis nem cél, hogy külföldön maradjak.

– Van-e valami, amin most dolgozol? Hová hívtak?

– A Pesti Magyar Színházban Eperjes Károly rendezi a Rómeó és Júliát, váltásban játszuk Kelemen Hannával, aki egyébként a filmben is feltűnik. Paczolay Béla rendezi Kosztolányi Pacsirtáját a Sinkovits Színpadon, Lator Margit leszek, a színésznő. Szerencsére ez sem naivszerep, pedig megeshetett volna, hogy beskatulyáznak.

– Klára sem egy naiva.

– Nem az! Szerencsém volt ebből a szempontból is, mert alapvetően van bennem naivitás az életben, ezért nagyon örülök, ha a rendezők más jellegű szerepet bízhatnak rám.

– Milyen színésznő szeretnél lenni?

– Eddig úgy éreztem, az az igazán elkötelezett, akinek nincs a színészi pálya mellett „b” opciója, de ahogy most látom a szakmát, mégiscsak kell egy „b” opció. A filmezést nagyon szeretem, jó lenne, ha sokat filmezhetnék, de nagyon sokan vagyunk magyar színészek, és kevés a lehetőség. Telített a szakmai piac, nem tudom, mi lesz velem, amikor másfél év múlva végzek az akadémiaán. Egyelőre még nem kerestem tudatosan, mivel foglalkozhatnék a színészet mellett. Érdekel a pszichológia. Abban biztos vagyok, hogy később szeretnék majd családot. Gyönyörű nagycsaládból jövök, nagyon megnyugtató a tudat, hogy számíthatok rájuk. ♦